

3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Road Traffic (New Drivers) Act 1995 // Офіційний сайт Національної служби архівів Великобританії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1995/13/contents> Блинкин М., Сарычев А. Качество институтов и транспортные риски. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polit.ru/article/2007/05/03/transport/>

5. Муцко В.Ф. Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в Україні. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2011. – 198 с. – с. 47.

6. OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development, Organisation for Economic Co-operation and Development Staff, Road Safety Performance: National Peer Review: Russian Federation / OECD Publishing, 2006. – 175 p.

7. Блинкин М., Сарычев А. Качество институтов и транспортные риски // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polit.ru/article/2007/05/03/transport/>

УДК 349.2

Сак В. М., здобувач кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Джерела адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання транспортних засобів

В статті проаналізовано систему джерел адміністративно-правового регулювання зберігання транспортних засобів; з'ясовано перелік цих актів в означеній сфері; окреслено критерії класифікації нормативно-правових актів у сфері регулювання зберігання транспортних засобів.

Ключові слова: джерела права, адміністративно-правове регулювання, адміністративне законодавство, транспортні засоби, зберігання, суб'єкт господарювання.

В статье проанализирована система источников административно-правового регулирования хранения транспортных средств; выяснено перечень этих актов в указанной сфере, изложены критерии классификации нормативно-правовых актов в сфере регулирования хранения транспортных средств.

Ключевые слова: источники права, административно-правовое регулирование, административное законодательство, транспортные средства, хранения, предприятие.

The paper analyzes the system of sources of administrative regulation storage of vehicles, found a list of these acts in this sphere, outlined criteria for the classification of legal acts to regulate the storage of vehicles.

Keywords: sources of law, administrative regulation, administrative law, vehicles, storage entity.

Актуальність теми. Дослідження джерел адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання транспортних засобів за участю органів внутрішніх справ та їх ознак в контексті адміністративного права до цього часу не було предметом окремого наукового дослідження. З'ясування джерел адміністративно-правового регулювання відносин послуг щодо зберігання транспортних засобів можливе на основі визначення системи джерел правового регулювання адміністративно-госпо-

дарських відносин, шляхом їх класифікації. За загальним правилом систему норм, що регулюють будь-яку діяльність складають: Конституція України, Закону України, підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні договори та угоди.

Виклад основного матеріалу. Із вищезазначених джерел можна виділити такі, що:

- закріплюють конституційні основи адміністративно-господарських відносин, що відбуваються між суб'єктом господарювання та державою, як частини відносин послуг зберігання транспортних засобів (Конституція України);

- визначають правоздатність та дієздатність органів державної влади та місцевого самоврядування, їх публічно-владні повноваження у сфері послуг зберігання транспортних засобів;

- встановлюють правові засади участі держави у послугах зберігання транспортних засобів, відносин учасників послуг зберігання з органами місцевого самоврядування, визначають основні засоби державного регулювання послуг зберігання транспортних засобів та загальні принципи їх застосування, а також правові основи окремих засобів державного регулювання, принципи застосування податків в механізмі державного регулювання послуг зберігання транспортних засобів та принципи і сферу державного контролю за такого роду господарською діяльністю (ГК України [1]);

- визначають процедуру створення суб'єктів господарювання що беруть участь у відносинах послуг зберігання транспортних засобів;

- тлумачать норми адміністративно-господарського права, в розглядуваній сфері відносин.

Якщо порівняти визначені вище джерела, що регулюють послуги зберігання транспортних засобів, із тими, що регулюють адміністративно-господарські відносини в цілому - визначені Т.М. Кравцовою, можна дійти висновку, що вони виступають нормативною основою та доповнюються лише окремими нормативно-правовими актами.

Характеристика джерел адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів буде незавершеною, якщо не з'ясувати види адміністративно-господарських норм, закріплених них.

За основу вважаємо за доцільне взяти класифікаційну характеристику, визначену Т.М. Кравцовою [5, с. 47-51].

Взагалі, правильне розмежування та формування цих норм має важливе теоретичне й практичне значення [5, с. 47]. На наш погляд, воно дає змогу відобразити суть правового регулювання адміністративно-господарської діяльності держави у послугах зберігання транспортних засобів та вибрати необхідні для цього засоби.

Перш за все, адміністративно-господарські норми, закріплені в джерелах адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів, розрізняються за сферою дії. Вони регламентують окремі напрямки (функції) адміністративно-господарської діяльності держави. Відповідно, можна виділити норми, які регламентують відносини, що стосуються реалізації функції регулювання послуг зберігання транспортних засобів (прийняття регуляторних актів (ст. 2 і 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України»), застосування окремих засобів державного регулювання (п. 3 ч. 1 ст. 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», п. 8 Переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ, затв. Постановою КМ України від 4 червня 2007 р. № 795), здійснення контролю за впровадженням засад державної регуляторної політики (ст. 85 Конституції України [6], ст. 15 і 16 Закону України «Про

засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»), здійснення державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері послуг зберігання транспортних засобів (ст. 26 Закону України «Про захист прав споживачів» [7] і п. 7 Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках», затв. Постановою КМ України від 22 січня 1996 р. № 115), надання адміністративно-господарських послуг (Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності») тощо.

За обсягом правового регулювання можна виділити адміністративно-господарські правові норми загального та спеціального характеру. Перші стосуються загальних моментів здійснення адміністративно-господарської діяльності. До них можна віднести норми, що встановлюють правові основи участі держави в господарській діяльності (наприклад, норми глави 2 “Основні напрямки та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання” Господарського Кодексу України). Реалізація спеціальних адміністративно-господарських правових норм пов’язана з правовідносинами, які виникають з окремих умов адміністративно-господарської діяльності, при застосуванні різноманітних засобів та механізмів державного регулювання послуг зберігання транспортних засобів, під час здійснення адміністративно-господарських послуг (наприклад, норми Законів України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, Податкового кодексу України) тощо.

За способом правового регулювання поведінки суб'єктів адміністративно-господарської діяльності норми можна поділити на норми-завдання, норми-принципи, норми-дефініції, норми-вказівки, норми-заборони, норми-рекомендації, норми-стандарты та нормативи. На думку Ю.О.Тихомирова, застосування такої класифікації для правових норм дає змогу створювати різноманітні комбінації для розпорядчого, дозвільного, регламентаційного та інших способів правового регулювання [8, с. 127].

Норми-завдання мають тривалу дію і містять нормативну орієнтацію для участі держави та місцевого самоврядування в сфері господарювання, а також виступають орієнтиром адміністративно-господарської діяльності. До норм-завдань можна віднести, наприклад, Концепцію переходу Української РСР до ринкової економіки від 01.11.1990 р. [9], Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні від 21 грудня 2000 року [10].

Норми-принципи виражають стійкі сутнісні характеристики як суб'єктів, так і об'єктів адміністративно-господарської діяльності. Це, наприклад, норми статті 6 “Загальні принципи господарювання” Господарського Кодексу України.

Норми-дефініції дають нормативні визначення, обов'язкові до застосування в тексті закону або іншого правового акта. Наприклад, визначення поняття “відповідальне зберігання” в Податковому кодексі України або поняття “транспортного засобу” в Правилах зберігання транспортних засобів на автостоянках, затв. від 22 січня 1996 р. № 115.

Норми-вказівки стосуються конкретних дій, які слід здійснити їх адресатам. Наприклад, згідно з п. 6 Порядку надання пільг інвалідам, членам їх сімей, законним представникам інвалідів (дітей-інвалідів), підприємствам, установам, організаціям громадських організацій інвалідів та сфери соціального захисту населення на безоплатне паркування і зберігання транспортних засобів, затв. постановою КМУ від 25 травня 2011 р. № 585, органи місцевого самоврядування «...встановлюють з урахуванням потреби кількість місць для безоплатного зберігання транспортних

засобів інвалідів, членів їх сімей, законних представників інвалідів та організацій на всіх автостоянках незалежно від форми власності...».

Норми-заборони містять застереження проти можливих неправомірних дій. До норм-заборон належать, наприклад, норми п. 8 Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках, затв. від 22 січня 1996 р. № 115, передбачають, що «...на території автостоянки забороняється знаходитися стороннім особам, встановлювати ящики та шафи для зберігання інвентарю, запасних частин чи інструментів...».

Норми-рекомендації містять методичні, науково-методичні та інші поради щодо раціональних дій у сфері послуг зберігання транспортних засобів. Ці норми, наприклад, містяться у п. 3 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках» від 17 грудня 2008 р. № 1102, за яким органам місцевого самоврядування рекомендовано виділити у межах населених пунктів підрозділам Державної автомобільної інспекції земельні ділянки для створення спеціальних майданчиків і стоянок для зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів [11].

Норми-стандарти містять техніко-економічні, соціальні, екологічні, технологічні та інші нормативи як техніко-юридичні правила. Наприклад, будівельні норми ДБН В.2.3-15-2007 “Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів”, затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 07.02.2007 р. № 44.

В залежності від змісту адміністративно-господарські норми права можуть бути матеріальними і процесуальними. Матеріальні норми визначають саму вимогу стосовно правил поведінки суб'єктів адміністративно-господарських правовідносин, їх права і обов'язки. Вони, насамперед, закріплюють засади участі держави в послугах зберігання транспортних засобів, а також державної регуляторної політики в сфері надання послуг зберігання транспортних засобів, види засобів державного регулювання, принципи державного контролю та нагляду за послугами зберігання транспортних засобів, вказують сфери здійснення органами та посадовими особами місцевого самоврядування публічно-владних повноважень щодо зберігачів транспортних засобів, тобто закріплюють матеріальний зміст юридичних прав і обов'язків учасників адміністративно-господарських правовідносин, що існують в процесі адміністративно-правового регулювання надання послуг зберігання транспортних засобів.

Процесуальні норми встановлюють процедуру застосування і дії норм матеріального права, порядок діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в сфері послуг зберігання транспортних засобів, наприклад, порядок прийняття регуляторних актів, участі зберігачів транспортних засобів, громадських об'єднань, власників транспортних засобів у цьому процесі, контролю за здійсненням державної регуляторної політики, застосування окремих засобів державного регулювання, здійснення державного контролю за діяльністю по наданню послуг зберігання транспортних засобів, надання адміністративно-господарських послуг для зберігача транспортних засобів та їх власників.

Загалом, проаналізувавши адміністративно-господарські правові норми, закріплені в джерелах адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів, треба зазначити, що в загальній сукупності вони складають значну групу. Проте всі вони являються частинами субінститутів адміністративно-господарського права (наприклад, інституту державної реєстрації суб'єкта господарювання, тощо) [12, с. 63].

До них належать норми Конституції України, Господарського кодексу України, закони та підзаконні акти України, державні будівельні норми, роз'яснення органів влади та місцевого самоврядування, оформлені у вигляді листів, тощо. Окремі з них у послугах зберігання транспортних засобів безпосередньо регулюють відносини, що відбуваються між державою та суб'єктом господарської діяльності.

Джерела адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів поділяються за сферою дії на, такі, що регламентують окремі напрямки (функції) адміністративно-господарської діяльності держави (норми, які регламентують відносини, що стосуються реалізації функції регулювання послуг зберігання транспортних засобів, застосування окремих засобів державного регулювання тощо), за обсягом правового регулювання – на адміністративно-господарські правові норми загального (що встановлюють правові основи участі держави в господарській діяльності) та спеціального (що регулюють окремі умови адміністративно-господарської діяльності щодо застосування різноманітних засобів та механізмів державного регулювання послуг зберігання транспортних засобів) характеру. За способом правового регулювання поведінки суб'єктів адміністративно-господарської діяльності норми можна поділити на норми-завдання, норми-принципи, норми-дефініції, норми-вказівки, норми-заборони, норми-рекомендації, норми-стандарты та нормативи. В залежності від змісту адміністративно-господарські норми права можуть бути матеріальними (закріплюють засади участі держави в послугах зберігання транспортних засобів, а також державної регуляторної політики в сфері надання послуг зберігання транспортних засобів, види засобів державного регулювання, принципи державного контролю та нагляду за послугами зберігання транспортних засобів тощо) і процесуальними (встановлюють процедуру застосування і дії норм матеріального права, порядок діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері послуг зберігання транспортних засобів).

Висновок. Отже, джерелами адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів є адміністративно-господарське законодавство та акти-документи, що його тлумачать.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 18, 19-20, 21-22. – Ст. 144
2. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
3. Лист ДКУРПП вих. № 4-431-877/5694 від 25.10.2002 р. «Щодо провадження господарської діяльності зі зберігання автотранспортних засобів на автостоянці» ... <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1158.1617.0>
4. Лист ДКУРПП вих. № 7801 від 18.06.2010 р. «Щодо необхідності отримання ліцензії при здійсненні діяльності з надання послуг зі зберігання автотранспортних засобів» ... <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/state-committee/1289-7801.html>
5. Кравцова Т.М. Адміністративно-правові засади здійснення державної регуляторної політики в сфері господарювання: Дис. ... доктора юрид. наук / Національний університет внутрішніх справ. – Х., 2004. – 456 с.
6. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року / Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс]: Закон України від 12.05.1991 р N 1023-XII – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1085.24.15&nobreak=1>

8. Тихомиров Ю.А. Курс административного права и процесса. — М.: Юрид. лит., 1998. — 798с.
9. Концепція переходу Української РСР до ринкової економіки [Електронний ресурс]: Закон України від 01.11.1990 р — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1069.1700.0>
10. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 21 грудня 2000 року — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1087.647.2&nobreak=1>
11. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1102 — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-п>
12. Кравцова Т.М. Державне регулювання господарської діяльності: адміністративно-правові аспекти: Монографія. — Суми: Мрія, 2006. — 184 с.

УДК 342.922:342.957:347.243

Федорчак І. В., Т.в.о. заступника начальника
слідчого відділу Кіровоградського МВ
УМВС України в Кіровоградській області

Провадження в справах про адміністративні делікти у сфері земельних правовідносин

Проаналізовано вітчизняне законодавство та доктрина адміністративно-деліктного права у контексті характеристики провадження в справах про адміністративні делікти у сфері земельних правовідносин. Під час дослідження визначено поняття стадії провадження в справах про адміністративні делікти у сфері земельних правовідносин та здійснено їх класифікацію.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, провадження, земельні правовідносини.

Проанализировано отечественное законодательство и доктрина административно-деликтного права в контексте характеристики производства по делам об административных деликтах в сфере земельных правоотношений. В ходе исследования определено понятие стадии производства по делам об административных деликтах в сфере земельных правоотношений и осуществлена их классификация.

Ключевые слова: административное правонарушение, производство, земельные правоотношения.

Analysis of domestic legislation and administrative doctrine of tort law in the context of the characteristics of production in cases of administrative offenses in the sphere of land relations. During the research the concept stage of the proceedings in cases of administrative offenses in the sphere of land relations and their classification.

Key words: administrative offense proceedings, land relationship.

Постановка проблеми. Вагоме значення для дотримання принципу законності під час притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності має розгляд справ про адміністративні правопорушення у чітко визначеному процесуального порядку. Зокрема, відповідно до ст. 245 КУпАП, основними завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є своєчасне, всебічне, повне та об'єктивне з'ясування обставин справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних деліктів, запобігання проступкам, виховання